

Akershus Slott

Med forbehold om endringer
SPERRET til 17. oktober 1986
kl. 19.30

Gro Harlem Brundtland

TALE UNDER REGJERINGENS MIDDAG FOR EF-KOMMISJONENS PRESIDENT
JACQUES DELORS - FREDAG 17. OKTOBER 1986

Herr President,
Kjære fru Delors,
Mine damer og herrer,

Europa har i over 2000 år vært et kraftsentrum for verdens kulturelle og politiske fremgang og utvikling. De viktigste skritt i menneskehetens nyere historie har hatt sin opprinnelse i europeiske idéstrømninger, og i en sammenvevet verden har jordens folk sett til Europa for lederskap. I dag, når nye kraftsentra har oppstått, i Amerika, og i Asia, står Europa overfor betydelige utfordringer. Europas rolle i verden i dag står ikke i forhold til vårt potensiale og ikke i forhold til vårt ansvar, som ikke bare gjelder vårt eget kontinent. Her ligger vår nye utfordring. Europas mangfoldighet, og spennet i våre muligheter er også vår styrke. Hvis vi lykkes i å utvikle en ny europeisk bevissthet vil dette frigjøre og samordne krefter. I et politisk sterkere Europa må Norge spille en like naturlig rolle som medlemslandene i EF. Bevisstheten om at vi tilhører dette fremtidens og mulighetenes Europa er sterkt voksende i vårt land.

Det er på denne bakgrunn en særlig stor glede for meg å ønske EF-kommisjonens president, Jacques Delors, og fru Marie Delors velkommen til Norge og til denne middagen på Akershus. Over seks år er gått siden et tilsvarende besøk fant sted. De fruktbare samtalene vi har hatt i dag viser klart at det nære samarbeidsforholdet mellom EF og Norge har utviklet seg videre, og besøket i dag finner sted i en særdeles aktiv periode i dette samarbeidet.

Norges kontakter med EF økes og utvides nå til stadig flere områder. Dette er nettopp uttrykk for en stadig sterkere erkjennelse av det interessefellesskap som preger forholdet mellom EF og EFTA-landene og mellom Norge og EF. Europa er i utvikling. Vårt samarbeid er og må være i tilsvarende utvikling.

Historisk har høydepunktene i Norges kulturelle utvikling i stor grad vært et resultat av en livlig utveksling av ideer, kunnskap og mennesker mellom Norge og Europas kulturelle sentra. Vår økonomiske velstand har vært - og er i dag mer enn noen gang - betinget av fri europeisk og internasjonal utveksling av varer og tjenester. La oss heller ikke glemme at norske politiske idealer og institusjoner bygger på europeiske politiske tradisjoner, inspirert av den antikke rettsstat, den kristne religion og opplysningstidens idéstrømninger, - strømninger som kulminerte med den amerikanske uavhengighetserklæring, - et ektefødt barn av Europa - og Den franske revolusjon.

Utviklingen av en sterk og internasjonalt orientert europeisk arbeiderbevegelse bygget også videre på dette historiske grunnlag og har i vårt århundre vært en drivende kraft, både som en viktig idébærer for den moderne europeiske velferdsstat og som en sterk og levende bærer av ansvar i global målestokk. Solidaritet har ikke vært, - og skal ikke begrenses - til eget land eller til Europa. Den europeiske horisont har vært vidtfavnende. I dag gir det seg utslag i en sterk solidaritet med den tredje verden, i praktisk og ideologisk støtte til byggende krefter. Det stilles med rette forventninger til Europa. Vi har alle en forpliktelse til å ta ansvar for at disse forventningene blir realisert, og at Europa kan utvise lederskap.

Herr President,

Norges spesielle geografiske, politiske, økonomiske og kulturelle situasjon bidro til at det ble et flertall mot norsk EF-medlemskap i folkeavstemningen i 1972. Men dette må ikke hindre at Norge utvikler et meget nært samarbeid med EF.

Det er i dag en sterkt økende europeisk bevissthet og interesse i norsk opinion for europeiske spørsmål og europeisk samarbeid. En av grunnene er nok framgangen i EF-samarbeidet de siste årene. EF har vist en imponerende vitalitet på områder som utenrikspolitisk samarbeid, utvidelse av Fellesskapet til å omfatte Hellas, Spania og Portugal, valutasamarbeidet, felles politikk for fullføring av det indre EF-marked, for handel, fiskeri og miljøvern samt nye felter som forskning, utvikling og teknologisamarbeid. Æren for mye av framgangen må tilkjennes EF-kommisjonens energiske innsats.

Det er bred politisk enighet i Norge om å bygge ut samarbeidet med EF så langt det er mulig slik at norske synspunkter og perspektiver blir kjent, - og kan ha medinnflytelse særlig på avgjørelser som berører oss direkte. Det gjelder på det økonomiske området og på forsknings- og teknologiområdet. Innen forskning og teknologi synes samarbeidet med EF særlig løfterikt. På bakgrunn av den teknologiske og økonomiske utvikling i USA, i Japan og i andre asiatiske land, er utfordringene for Europa meget store. Uten en sterk satsing på teknologiutvikling kan europeisk næringsliv bli hengende etter i utviklingen med de negative følger dette vil få for sysselsetting og vekst. På det utenrikspolitiske området faller norske synspunkter på aktuelle spørsmål stadig oftere sammen med den holdning EF-landene inntar i EPS. Det vil derfor være en prioritert oppgave å samarbeide så nært som mulig med EF og med EPS. Av alle disse grunner, vil Norge opprette en egen norsk delegasjon i Brüssel fra 1. januar 1987.

Regjeringen ser fram til et nærmere samarbeid ikke minst omkring fullføringen og liberaliseringen av det indre EF-markedet, forskning og utvikling, fiskeri, miljøvern, samferdsel og skipsfart, både gjennom EFTA og tosidig mellom Norge og EF. I denne sammenheng står oppfølgningen av den felles EF/EFTA-erklæringen fra Luxembourg-møtet i 1984 helt sentralt. Som leder for EFTA i inneværende periode har Norge med stor tilfredshet merket seg EF-Rådets erklæring av 15. september i år, der Rådet klart gir uttrykk for de Tolvs vilje til å utdype og utvide samarbeidet med EFTA-landene. Regjeringen setter stor pris på den imøtekommenhet og åpenhet

EF-Kommisjonen har vist overfor Norge og EFTA, og har med særlig glede notert seg Deres personlige engasjement for å skape en mer dynamisk og samkjørt økonomi innenfor det europeiske frihandelsområde.

Vi ønsker en bred debatt om Norges forhold til EF og europeisk samarbeid, og har derfor tatt initiativet til en omfattende utredning av Norges Europa-politikk som skal legges fram for Stortinget i løpet av høsten. De utfordringer et dynamisk og ekspansivt EF skaper, skal vi ta opp innenfor rammen av den tilknytningsform Norge har valgt. Selvsagt vil Europa-debatten her i landet også bli påvirket av den kurs EF selv legger seg på. Et Fellesskap som utvikler seg til en beskyttet handelsblokk vil både være i strid med Roma-traktatens grunnleggende prinsipper og til skade for EFs internasjonale anseelse. Hvis man derimot velger byggende europeisk samhandling med åpenhet overfor verden, full sysselsetting, global utjamning, fred og velstand vil den europeiske idé få større gjennomslag også her i Norge. For oss er det av avgjørende betydning at Europa kan spille en fremsynt og konstruktiv rolle i verdens utvikling i årene som kommer.

Et særlig ansvar hviler på Europas skuldre i forholdet til Afrika, dette veldige kontinent rett sør for vårt eget, som er knyttet til oss gjennom Middelhavet og moderne kommunikasjoner like meget som av de historiske bånd som handel, kolonialisering og av-kolonialisering har skapt. På dette kontinent hvor europeiske språk tales i hvert et hjørne står utviklingen i fare for å ta en retning som ikke tjener Afrika. Miljø- og utviklingsproblemer truer selve livsgrunnlaget. Helt i Sør utfordrer europeiske etterkommere elementære frihetsprinsipper. Vi europeere har valgt side i kampen for Afrika og for friheten. Dette valget må nå følges opp i forsterket handling.

Herr President,

Vi europeere har mange felles interesser. Våre begrensede landområder, befolkningstettheten og langtidsvirkningene av den sterke økonomiske vekst siden den annen verdenskrig har skapt

sterke belastninger på miljøet. Grenseoverskridende forurensninger viser oss at den gjensidige avhengighet griper inn på alle områder, og at vi må sikre at vår økonomiske utvikling blir slik at den tar de nødvendige hensyn.

Vi har muligheten til å velge. Vi har mulighetene til å fremme en økonomisk vekst som er varig. Vi har muligheten til å påvirke den globale utvikling i samarbeid med utviklingslandene, men dette vil kreve en forening av økologisk og økonomisk tenkning. Sammen kan Europa påvirke den globale utvikling gjennom nye former for internasjonalt samarbeid. Europas kreativitet og tradisjon gir også her store muligheter om vi forener våre krefter.

Herr President,

De understreker i Deres nylig utkomne bok "En sortir ou pas", at alternativet til europeisk samarbeid og samhold er undergang for Europa som selvstendig sivilisasjon. På en slik bakgrunn er den nye framgangen og optimismen i EF-samarbeidet ekstra gledelig. Det er et samarbeid som Norge har stor interesse av å ta sin del i. La meg derfor få avslutte med å utbringe en skål for Europa-tanken.